

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 2Nt/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124011688
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Ondrejová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2025:4124011688.2

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Máriou Ondrejovou, v trestnej veci odsúdeného A. A., pre zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno a) Trestného zákona, o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2023, na verejnom zasadnutí v Nitre dňa 14.05.2025, takto

rozhodol:

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného A. A., narodeného XX.XX.XXXX v Nitre, trvale bytom B., C. D. XXX/X, toho času vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, zo dňa 18.11.2024 na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 3T/80/2023 zo dňa 23.04.2024, právoplatnej dňa 23.04.2024 z a m i e t a, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

odôvodnenie:

Odsúdený A. A. (ďalej len „odsúdený“) podal dňa 20.11.2024 na Okresný súd Nitra návrh na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 3T/80/2023, v ktorej bol rozsudkom zo dňa 23.04.2024, právoplatným dňa 23.04.2024 uznaný vinným zo zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno a) Trestného zákona a bol mu podľa § 323 odsek 2 Trestného zákona, pri zohľadnení poľahčujúcich okolností podľa § 36 písmeno l), písmeno n) Trestného zákona a priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písmeno h), písmeno m) Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, odsek 5 Trestného zákona a § 41 odsek 1 a § 42 odsek 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a sedem mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 odsek 2 písmeno b) Trestného zákona. Zároveň podľa § 60 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona mu bol uložený trest prepadnutia veci špecifikovanej vo výroku rozsudku. Súčasne postupom podľa § 42 odsek 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste odňatia slobody uložený obžalovanému A. A. rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 21T/87/2020, právoplatný dňa 07.04.2021, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Návrh na povolenie obnovy konania odsúdený prostredníctvom svojej obhajkyne odôvodnil novelizáciou Trestného zákona, vykonanou zákonom č. 40/2024 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť dňom 06.08.2024 a ktorá podľa odsúdeného má pozitívnu retroaktivitu na jeho prípad (článok 50 odsek 6 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 odsek 1 Trestného zákona). V súvislosti s uvedenou novelou poukazoval na pôvodné znenie § 38 odsek 5 Trestného zákona, ktoré bolo zmenené a nahradené novým pre páchatela priaznivejším ustanovením § 38 odsek 3 Trestného zákona. Toto nové ustanovenie nebolo súdu v pôvodnom konaní pri ukladaní trestu známe. Mal za to, že stratu účinnosti pôvodného ustanovenia § 38 odsek 5 Trestného zákona s poukazom na princíp retroaktivity v prospech páchatela možno podriaďiť pod ustanovenie § 394 odsek 4 písmeno b) Trestného zákona. V tejto súvislosti poukazoval aj na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26.11.2013, sp. zn.

Tpj 44/2013 podľa ktorého: „Možnosť zmeny rozsudku vo výroku o treste nemožno v štádiu konania o povolení obnovy konania odmietnuť, keď sa má pri novom rozhodovaní vychádzať z (dokonca významne) odlišnej trestnej sadzby“. S ohľadom na to, že predmetná novelizácia je takou skutočnosťou, ktorá môže pre odsúdeného privodiť priaznivejšie rozhodnutie o treste, žiadal povoliť obnovu konania vo vyššie uvedenej trestnej veci podľa § 394 odsek 1, odsek 4 písmeno b) Trestného poriadku a súčasne navrhol, aby súd prerušil výkon trestu, ktorý v súčasnosti vykonáva podľa § 398 odsek 3 Trestného poriadku.

Na verejnom zasadnutí súd vykonal dokazovanie prečítaním na vec sa vzťahujúcich listinných dôkazov, najmä návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, jeho doplnenia, odpisom registra trestov, lustráciou v ZVJS, zároveň súd oboznámil aj podstatný obsah pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2023, z neho najmä obžalobu, rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2024 zo dňa 23.04.2024, nariadenie výkonu trestu, uznesenie o započítaní väzby, hlásenie zmien, uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 8Nt/9/2025 zo dňa 18.03.2025, právoplatné dňa 18.03.2025 o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5Tos/253/2024 zo dňa 23.01.2025, právoplatné dňa 05.03.2025 o zamietnutí sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava sp. zn. 5PP/61/2024 zo dňa 14.10.2024.

Zo spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2023 vyplynulo, že na A. A. podal prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra dňa 19.12.2023 obžalobu č. 2 Pv 732/19/4403 pre skutok uvedený v obžalobe. Na hlavnom pojednávaní dňa 23.04.2024 odsúdený potom, ako využil svoje právo nevypovedať, urobil vyhlásenie podľa § 257 písmeno b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku kladeného mu za vinu v obžalobe, súd jeho vyhlásenie prijal a vykonal dokazovanie v súvislosti s výrokom o treste, náhrade škody alebo ochrannom opatrení a následne ho uznal vinným zo zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno a) Trestného zákona a podľa § 323 odsek 2 Trestného zákona, pri zohľadnení poľahčujúcich okolností podľa § 36 písmeno l), písmeno n) Trestného zákona a priťažujúcich okolností podľa § 37 písmeno h), písmeno m) Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, odsek 5 Trestného zákona a § 41 odsek 1 a § 42 odsek 1 Trestného zákona mu bol uložený súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a sedem mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 odsek 2 písmeno b) Trestného zákona. Zároveň podľa § 60 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona mu bol uložený trest prepadnutia veci - osobné motorové vozidlo zn. E. XXX F., čiernej farby, VIN: G., evidenčné číslo E.. Podľa § 42 odsek 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 21T/87/2020, právoplatný dňa 07.04.2021, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Oboznámením listín súd zistil, že odsúdený bol doposiaľ 8 krát súdne trestaný za druho- rôznorodú trestnú činnosť (vrátane aktuálneho trestu), z toho v jednom prípade sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený, v jednej trestnej veci sa osvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, v troch prípadoch mu bol uložený trest zrušený neskorším rozhodnutím, v jednom prípade bol z výkonu trestu podmienne prepustený s následným osvedčením sa a v jednej veci došlo k zániku trestnosti činu v dôsledku novely Trestného zákona. V súčasnosti odsúdený od 19.08.2024 vykonáva trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2023 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra v záverečnom návrhu uviedol, že nedošlo k splneniu podmienok prípustnosti povolenia obnovy konania v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku, nakoľko v návrhu odsúdeným uvádzané dôvody nie sú skutočnosťami súdu skôr neznámymi, ale mal za to, že sú dôvodmi, ktoré sa týkajú zmeny právneho stavu, ktoré inštitút obnovy konania nerieši. Vzhľadom k absencii podmienok prípustnosti obnovy konania navrhol návrh zamietnuť ako nedôvodný.

Obhajkyňa odsúdeného na verejnom zasadnutí zotrvala na podanom písomnom odôvodnení návrhu a žiadala, aby súd povolil obnovu konania v prospech odsúdeného a zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2023 z 23.04.2024 čo do výroku o treste a zároveň navrhla, aby súd odsúdenému prerušil výkon trestu, ktorý v súčasnej dobe vykonáva.

Odsúdený na verejnom zasadnutí žiadal o obnovu konania vzhľadom na zmenu zákona, ktorá je pre neho priaznivejšia ohľadom ustanovenia § 38 odsek 5 Trestného zákona, ktorý bol použitý pri jeho odsúdení, keď pri ukladaní trestu podľa zákona v znení účinnom od 06.08.2024 pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje spodná hranica o jednu tretinu a nie o jednu polovicu, ako to bolo v jeho prípade, preto žiadal, aby mu súd upravil trest, zrušil pôvodný trest a vymeral nový trest podľa Trestného zákona.

Podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku, obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 394 odsek 4 Trestného poriadku, skutočnosťou skôr neznámou podľa odsekov 1 až 3 je aj

- a) rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého rozhodnutím prokurátora alebo súdu Slovenskej republiky alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody obvineného, ak negatívne dôsledky tohto rozhodnutia nemožno inak napraviť,
- b) strata účinnosti právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia podľa čl. 125 ods. 3 ústavy voči rozsudku vydanému na základe aplikácie takého právneho predpisu jeho časti alebo niektorého ustanovenia, ak tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný.

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku, súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Súd po oboznámení sa so spisom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2023, s návrhom odsúdeného, po vyjadrení procesných strán na verejnom zasadnutí skúmal, či sú v danom prípade splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania v súlade s ustanovením § 394 Trestného poriadku. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli rozhodujúcemu orgánu skôr známe. Z hľadiska splnenia podmienok obnovy konania nie je rozhodujúce, či o skutočnostiach alebo o dôkazoch, ktoré sa v návrhu uplatňujú, vedel v pôvodnom konaní navrhovateľ, ale je rozhodujúce či tieto skutočnosti alebo dôkazy boli alebo neboli známe súdu (R 10/1976).

V konaní o povolenie obnovy konania sa tak súd obmedzuje na zistenie, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy ako to predpokladá ustanovenie § 394 odsek 1, odsek 4 Trestného poriadku. Novým dôkazom je dôkaz, ktorý nebol v pôvodnom konaní obsiahnutý v spise, alebo nebol vykonaný, alebo dôkaz vykonaný s novým obsahom. Skutočnosťou predtým neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý je v tej istej veci dôkazom, alebo ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci, ktorá nebola predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktorého sa obnova týka. Nové skutočnosti v konaní o povolení obnovy konania treba zvyčajne preukazovať novými dôkazmi (naplnenie prvej podmienky k povoleniu obnovy konania). Na povolenie obnovy konania je však tiež potrebné zistiť, či nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme samy osebe, alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodňujú iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu bol v zrejmom rozpore s účelom trestu (druhá podmienka na povolenie obnovy konania).

Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku však nie je revízia pôvodného trestného stíhania, ani verifikovanie pôvodne vykonaných dôkazov, či spochybňovanie spôsobu, akým ich hodnotil súd v pôvodnom konaní. Tieto sú totiž nezvratné, nemožno ich meniť, ani inak korigovať a dôkazy, ktoré už boli vykonané v pôvodnom konaní nemožno opakovať (revízia pôvodného rozhodnutia a predchádzajúceho mu konania prichádza do úvahy pri podaní dovolania, ak sú splnené zákonné podmienky pre uplatnenie tohto, od obnovy konania odlišného mimoriadneho opravného prostriedku). Obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, nejde o ďalší riadny opravný prostriedok, ako je to napríklad pri odvolaní, teda akýkoľvek zásah do právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu je prípustný iba vo výnimočných prípadoch.

Odsúdený napadol pôvodné rozhodnutie súdu z dôvodu, že trest uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/80/2023 zo dňa 23.04.2024 bol vydaný na základe časti právneho predpisu (§ 38 odsek 5 Trestného zákona v znení účinnom do 06.08.2025), ktorý neskôr stratil účinnosť podľa článku 125 odsek 3 Ústavy SR, a teda trest uložený právoplatným rozsudkom, ktorý nie je vykonaný, je v rozpore s ustanovením § 38 odsek 3 Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024 a pri súčasnej aplikácii ktorého by súd mohol uložiť odsúdenému trest miernejší, čo je pre odsúdeného priaznivejšia zmena zákona.

K vyššie uvedenému súd uvádza, že podľa § 394 odsek 4 písmeno b) Trestného poriadku skutočnosťou skôr neznámou podľa odsekov 1 až 3 ustanovenia § 394 Trestného poriadku, je strata účinnosti právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia podľa článku 125 odsek 3 ústavy voči rozsudku vydanému na základe aplikácie takéhoto právneho predpisu jeho časti alebo niektorého ustanovenia, ak tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný. Zákon č. 40/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. zmenil okrem iného znenie ustanovenia § 38 tak, že znie:

„(1) Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

(2) Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

(3) Pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

(4) Pri opätovnom spáchaní obzvlášť závažného zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 3 nepoužije.

(5) Ustanovenia odsekov 3 a 4 sa nepoužijú, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo podľa § 42, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatela neprímerane prísne.

(6) Zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 a 4 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby; základom na zvýšenie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Zvýšenie dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa nepoužije v prípadoch, keď v osobitnej časti zákona je ustanovený iba trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo doživotie.“

Z vyššie uvedeného vyplýva, že citovaným zákonom došlo k zmene ustanovení § 38 Trestného zákona, avšak v žiadnom prípade týmto postupom nedošlo k strate jeho účinnosti podľa čl. 125 odsek 3 Ústavy SR. Súd podotýka, že do znenia ustanovenia § 38 Trestného zákona došlo zásahom zákonodarnej moci, a nie rozhodnutím Ústavného súdu SR o nesúlade takýchto ustanovení s ústavou. Ani príslušné ustanovenia zákona č. 40/2024 Z. z., a to ani v jeho prechodných ustanoveniach, neupravujú zásah do právoplatného rozhodnutia súdu v dôsledku zmeny v jednotlivých ustanoveniach Trestného zákona a aj ustanovenie § 405b odsek 1 Trestného poriadku upravuje postup výlučne v dôsledku zániku trestnosti činu podľa § 84 Trestného zákona.

Odsúdený je presvedčený, že zmenou Trestného zákona vyšli najavo nové skutočnosti, ktorými je súd povinný sa v právoplatne skončenej veci rozsudkom zo dňa 23.04.2024 riadiť. Úmyslom zákonodarcu v súvislosti s novelizáciou Trestného zákona účinného od 06.08.2024 však nebolo prehodnocovanie každého právoplatne uloženého trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený podľa platných a účinných trestných predpisov do 06.08.2024. Zmena príslušných ustanovení Trestného zákona v čase po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku vyhláseného v pôvodnom konaní nie je dôvodom na povolenie obnovy konania, ak zákon neustanovuje inak, pretože podstatou obnovy konania je naprávať možné skutkové omyly, pričom pri zmene zákona sa nemení skutok, ale mení sa právo. Súd zdôrazňuje, že ak by zákonodarcu mienil povoliť postup ako to uvádza odsúdený, uviedol by to priamo v zákone č. 40/2024 Z. z. a o nutnosti takéhoto postupu nehovorí ani nález Ústavného súdu SR č. 215/2024 Z.z.

Súd nezistil splnenie podmienok na povolenie obnovy konania, pretože odsúdený neuviedol iné dôvody, ktorými by sa mal súd pri povolení obnovy konania zaoberať. Je potrebné ešte raz zdôrazniť, že nadobudnutie účinnosti novely Trestného zákona č. 40/2004 Z.z. od 06.08.2024 malo priamy dopad na tie konania, kde zanikla trestnosť činu a uložený trest ešte nebol vykonaný, prípadne na také

trestné konania, ktoré v čase účinnosti novely Trestného zákona neboli ešte právoplatne skončené, teda kde ešte prebiehalo trestné konanie. V takom prípade sa po účinnosti novely Trestného zákona (od 06.08.2024) konanie páchatel'a posudzovalo a trest sa ukladal podľa zákona, ktorý bol ako celok pre páchatel'a priaznivejší tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 2 odsek 1 Trestného zákona (časová pôsobnosť). V konaní o povolenie obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku tak nemožno bez relevantných nových dôkazov, či nových skutočností súdu skôr neznámych (ktoré odsúdený v konaní nepredložil) nanovo posudzovať trestnosť činu, či primeranosť trestu uloženého odsúdenému v pôvodnom konaní.

Vzhľadom na hore uvedené úvahy súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky obnovy konania uvedené v § 394 Trestného poriadku, preto súd návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní od jeho oznámenia. O sťažnosti rozhoduje na Krajský súd v Nitre.
Sťažnosť má odkladný účinok.